

Thesis Title A Participatory Administrative Strategy Development
for the Educational Quality Promotions of Small Size
Schools in the Upper Northern Region

Author Acting Sub Lt. Urai Panapoy

Degree Doctor of Philosophy
(Research and Development in Education)

Thesis Advisory Committee

Prof. Dr. Anurak Punyanuwat	Advisor
Assoc. Prof. Dr. Kaitsuda Srisuk	Co-advisor
Assoc. Prof. Dr. Kunya Kumsiripiman	Co-advisor

ABSTRACT

The objectives of this research were (1) to study the conditions and the participatory level of the stakeholders in making the strategic plan for the small-sized schools in the Upper Northern Region, (2) to develop the method to make strategic plan for the participative administration to enhance the educational quality of the small size schools, and (3) to evaluate the efficiency and the effectiveness of the strategic plan on the participative administration to enhance the educational quality of the small-sized schools. The main tools for this research were a set of questionnaires to measure the opinions on the condition and the participation level of the stakeholder to design the school's strategic plan, a manual for making school's strategic plan, an evaluation form on school's strategic plan, an evaluation form on the implementation result according to the strategic plan, and a set of questionnaire on their satisfaction. The population used in this data collection was of school administrators, teachers, and board committees of the schools, parents and students of the small-sized schools in the Upper Northern Region of Thailand. The data were analyzed by using percentage, means and standard deviations. The research finding could be concluded as the followings.

Teachers participated in making strategic plan in the participatory level recorded at “Low” to “High.” They wanted to participate in making strategic plan in the level of “High” in all aspects/lists. The chairperson of the school committee board and parents participated in making strategic plan in the “Lowest” to “Moderate” levels equally. While the chairperson of the school committee board wanted to participate in making strategic plan between the levels of “Low” and “High,” parents wanted to participate in making strategic plan in the level of “Low” to the “Moderate.” The students participated in making strategic plan in the level of the “Lowest” in all aspects/lists. The students wanted to participate in making strategic plan in the levels of “Lowest” to “Moderate.”

The methods for making strategic plan to the small sized schools were typically designed and develop by using the concept of participation. Participation allowed the stakeholders of the educational administration to participate in the steps for making strategic plan. It was composed of three steps which were (1) preparation of the sequential steps in studying the context and target for educational management, creating awareness, building understanding, and giving consensus on the initiatives in studying the current condition and the expectation. Those steps were used for identifying issues, which were necessary for the development and the usage of the evaluation model for prioritize the need to the necessities, (2) implementation step in identifying the vision, mission, target, project and indicators and, (3) summarizing step in expressing opinions to improve the strategic plan.

The prepared strategic plan for the school was found efficient on the completeness according to the component of making the plan. The plan consisted of the current condition, problems, and the needs of the school. The identification of vision, mission, target, and indicator were clear, consistent and reasonable. All parties participated in making the strategic plan for the school. The prepared strategic plan for the school was found as a tool for the educational administration. The evaluation of the efficiency of the strategic plan was found in good quality, especially on creating participatory relationship with the communities.

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์ การพัฒนาแผนยุทธศาสตร์การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนบน

ผู้เขียน ว่าที่ร้อยตรีหญิงอุไร ปานะโปย

ปริญญา ศึกษาศาสตรดุษฎีบัณฑิต (การวิจัยและพัฒนาการศึกษา)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ศาสตราจารย์ ดร.อนรรักษ์ ปัญญาวัฒน์

อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก

รองศาสตราจารย์ ดร.เกียรติสุดา ศรีสุข

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

รองศาสตราจารย์ ดร.กัญญา กำศิริพิมาน

อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสภาพและระดับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สถานศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนบน 2) พัฒนาวิธีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก 3) ประเมินประสิทธิภาพและประสิทธิผลแผนยุทธศาสตร์การบริหารแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนขนาดเล็ก เครื่องมือหลักที่ใช้ในการวิจัยคือแบบสอบถามความคิดเห็นสภาพและระดับการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สถานศึกษา คู่มือการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สถานศึกษา แบบประเมินแผนยุทธศาสตร์สถานศึกษา แบบประเมินผลการดำเนินงานตามแผนยุทธศาสตร์ และแบบสอบถามความพึงพอใจประชากรที่ใช้ในเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครู กรรมการสถานศึกษา ผู้ปกครอง และนักเรียนของโรงเรียนขนาดเล็กในเขตภาคเหนือตอนบน วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

ครูมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในระดับน้อยถึงระดับมาก และต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในระดับมากที่สุดทุกรายการ ประธานคณะกรรมการสถานศึกษา และผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในระดับน้อยที่สุดถึงระดับปานกลางเท่ากัน ในขณะที่ประธานคณะกรรมการสถานศึกษาต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ใน

ระดับน้อยถึงระดับมาก และผู้ปกครองต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในระดับน้อยถึงระดับปานกลาง ส่วนนักเรียนมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในระดับน้อยที่สุดทุกรายการ และต้องการมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ในระดับน้อยที่สุดถึงระดับปานกลาง

วิธีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ของโรงเรียนขนาดเล็กใช้แนวคิดการมีส่วนร่วม โดยให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมให้ครบตามขั้นตอนการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนหลัก 3 ขั้นตอนคือ 1) ขั้นเตรียมการ เป็นการศึกษาบริบท เป้าหมายการจัดการศึกษา และการสร้างความตระหนัก ความเข้าใจตลอดจนให้ความเห็นชอบกับความคิดริเริ่มในการศึกษาสภาพปัจจุบันและความคาดหวังเพื่อใช้กำหนดประเด็นที่จำเป็นของการพัฒนาและใช้รูปแบบการประเมินความต้องการมาหาความจำเป็นตามสำคัญก่อนและหลัง 2) ขั้นดำเนินการ เป็นการกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ โครงการและตัวชี้วัด และ 3) ขั้นสรุปผล เป็นการแสดงความคิดเห็นเพื่อปรับปรุงแผนยุทธศาสตร์ให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

แผนยุทธศาสตร์สถานศึกษาที่จัดทำขึ้นมีประสิทธิภาพในด้านความครบถ้วนตามองค์ประกอบการจัดทำแผน สอดคล้องกับสภาพปัจจุบันปัญหาและความต้องการของสถานศึกษา การกำหนดวิสัยทัศน์ พันธกิจ เป้าประสงค์ ยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัด มีความชัดเจน สอดคล้องและเป็นเหตุเป็นผลกัน และทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการจัดทำแผนยุทธศาสตร์สถานศึกษา เมื่อนำแผนยุทธศาสตร์ที่จัดทำขึ้นไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการศึกษา และประเมินประสิทธิผลแผนยุทธศาสตร์ พบว่า ผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์มีคุณภาพในระดับดีทุกยุทธศาสตร์ โดยเฉพาะยุทธศาสตร์การสร้างความสัมพันธ์กับชุมชน โดยเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก